

MAGYARÁG

PARE IN FIECARE ZI

Fondator:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
DR. SÁHY LÁSZLÓREDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL

Meghiusult a két liberális párt közötti fúzió

Ujból Dem. Dobrescu lesz Bukarest főpolgármestere

A Capitala című lap jelentése szerint Bukarest főpolgármesterévé újra Dem. Dobrescu nevezik ki, aki — mint jelentettük — egy újságcikkben elkötelezte magát a nacionalista mozgalom mellett.

Ugyancsak a Capitala jelenti, hogy a két liberális párt fúziójáról folytatott összes tárgyalások megszakadtak.

Hétfőn fontos minisztertanács lesz, amelyen úgy az idősebb, mint az ifjabb Cuza részt fognak venni. A kormány tagjai rádióon fognak beszámolni miniszteriumaik munkaprogramjáról. Az első rádióbeszédet Savu Eugen pénzügyminiszter szombaton mondotta el.

Angelescu Constantin volt bankkormányzó lakásán a Vaida-párt vezetői értekezletet tartottak, amelynek során D. R. Ioanțescu és híveinek kilépésével oglalkoztak. A Román Front kommunikét adott ki a kilépésekről.

Öflesége január 4-én közke-

gyelmi rendeletet irt alá.

Maniu tegnap ünnepelte 65-ik születésnapját.

Bukarest, január 8. A Tim-pul értesülése szerint, január 100-én megkezdik az 1918. óta szerzett állampolgárságok revízióját. A revíziós bizottság kinevezése a napokban történik meg.

Bukarest, jan. 8. Politikai körökben rendkívüli érdeklődéssel tekintenek a két liberális párt egyesülésének lehetőségére. Tatarescu és társai ellenzik Bratianu Györgyék visszafogadását. Tatarescu közölte Bratianu Dinuval, hogy személyes akciónak minősíti az ifju Bratianuval folytatott tárgyalásait. Bratianu Dinu most sürgősen a fővárosba hívta ostinescu volt egészségügyi minisztert, aki közvetíteni próbált.

Feltűnést keltett, hogy az egyik fővárosi lapban Petre

Ghiata, a liberális párt egy markáns tagja, éles nyilatkozatot tett Bratianu György ellen. Kijelentette, hogy Bratianu Györgynek túl nagyok a bűnei a párttal szemben, sem minthogy azt el lehetne felejtetni. Bratianu György 1930-ban kettészakította a liberális pártot, majd súlyos kampányt vezetett Bratianu Vintila és Duca ellen. Végül Petre Ghiata élesen tiltakozik Bratianu György visszafogadása ellen és kijelenti, hogy a liberális párt sem nem menedékhely, se nem kísérleti terep.

Bukarest, jan. 8. Az „Informația” című lap azt írja, hogy Maniu Gyula és Zelea Codreanu legutóbbi tárgyalásai során szóba került a legutóbbi választási paktum felújításának lehetősége. A választási egyezményt az új választások időpontjára kölnék meg.

MIHAI NAGYVAJDA megérkezett Athénbe

Athén, jan. 8. Mihály nagyvajda Athénba érkezett. A görög határon Cristofor tábornok és Filotti görögországi román követ fogadták. Az athéni pályaudvaron pedig Pál görög herceg fogadta a román trónörökös.

Adler Frigyes munkásvezért elítélték hami utlevélhasználatért

Rotterdam, jan. 8. A rotterdami hatóságok Adler Frigyes munkásvezért hamis utlevélhasználatért 4 hónapi elzárásra ítélték. Ez az ítélet nagy felzúdulást keltett.

Vasárnap érkezik Budapestre CIANO gróf olasz külgügyminiszter

Budapest, jan. 8. Ciano gróf olasz külgügyminiszter vasárnap este érkezik Budapestre. Az olasz külgügyminiszter különvonata a kora esti órákban érkezik a nagykanizsai határállomásra.

HITLER tavasszal Olaszországba utazik

Róma, jan. 8. A nemzetközi sajtó részletességgel foglalkozik Hitler kancellár olaszországi utjával. Erre a látogatásra tavasszal kerül sor s az előkészületek megtételére külön bizottságot delegáltak. Az előzetes program szerint Hitler május 9-én Kelet-Afrika birtokbavételének napján keresi fel Olaszországot és Nápolyba, valamint Firenzébe látogat el.

A Duna elöntötte Ismail környékét

Bukarest, jan. 8. A nagy hideg következtében Valcovnál a Duna-csatorna két ága befagyott. Ennek következtében a Danu kiöntött medréből és elöntötte Chilia Noua községet, amelyet az áradat elszakított a külvilágtól. Ugyancsak árvízveszedelem fenyegeti Ismail várost. Az illetékes hatóságok megítélték a szükséges intézkedéseket.

ROMANIA ELISMERI OLASZORSZÁG ABESSZINIAI HÓDÍTÁSÁT

Róma, jan. 8. A Stefani-ügynökség közlése szerint a péntek esti olaszországi lapok azt az értesülést közlik, hogy Románia elhatározta az olasz birodalom elismerését. A Tribuna szerint ennek az elismerésnek annál nagyobb fontossága van, minthogy a Goga-kormány első ténykedéseivel esik össze és őszinte barátságot mutat Olaszország iránt. Az Information című párisi lap római tudósítójától szintén hírt kapott arról, hogy Románia elismeri az etiópiai olasz császárságot. A lap azt írja, hogy a román kormány elhatározását olasz politikai körökben nagy elégtétellel fogadják.

A Le Temps című francia lap a romániai helyzettel foglalkozva, azt írja, hogy külpoli-

tikai szempontból a román kormány felfogása egyre világosabb. Istrate Micescu külgügyminiszter a leghatározottabban kijelentette, hogy az új kor-

mány a legteljesebb mértékben hű marad azokhoz a szerződésekhöz és megegyezésekhez, amelyek Romániát szövetségeseihez fűzik.

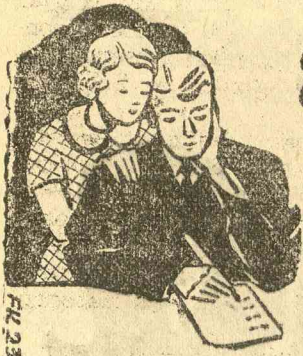
Leégett Vizsnic bukovinai városka

Bukarest, jan. 8. Pénteken a bukovinai Storozinet-megyei Vizsniczben tűz ütött ki. A tűzoltást megnehezítette az a körülmény, hogy a nagy hideg miatt a tűzoltóság alig tudott vízhez jutni. Ennek következtében a nagy község házai egymás után lángba borultak. A Tempo című fővárosi lap második, szombati kiadása szerint a tűzvész még

mindig tart, annak ellenére, hogy lengyel területről is tűzoltók jöttek át, hogy megfékezzék a lángokat. Az egész városka leégett, a kár több millió lei.

Időjárás

Délkeleti légáramlás. Hideg csökeknése. Havazás valószínű.

Egy fiatal házaspárnak mindig gondjai vannak!

A háztartásban mindig hiányzik itt-ott valami és ezeknek az árát mind az ételen kell megtakarítani. De jobb, ha a szükséges pénzt nem nélkülözéssel szerzik meg. Úgy is lehet takarékoskodni, hogy az egyik vagy a másik étkezést jószű, tápláló kávéval pótolják. Ez ugyanis Kathreiner-ből és Valódi Franck-ből egészséges és annyira olcsó, hogy mellette könnyen lehet takarékoskodni!

Josephine Baker új sikere

Várurnő lett a híres néger művésznőből

Páris, jan. 7. 1925 ószen megjelent Párisban egy 18 éves, nagyon kedves kis néger lány. A diadalmas néger táncosrevü tagja volt. Pajkos, játékoskedvű, fiatal és értelmes. Nagy, kerek, koromfekete szemei voltak, amiket úgy tudott forgatni, mint egy pörgettyűt, erősen kreol bőre, bodros haja és vakítóan fehér fogsora. Kedveseket kurjongatott, kapkodta remekbeszabott karcsu lábait, forgatta sziporkázó szeméit és mindehhez dalolt valami szívbefülbemászó halk néger dalt.

Egy év múlva sztár volt. Kiugrott a revüöröklők névtelenségéből, primadonna lett, a legnagyobb párisi revüszínház főtáncosnője. Josephine Baker megindult a siker útján.

Fogalomná nőtt, iskolát csinált. Valami újat hozott, ami meglepte az embereket.

Egy kacagó élet árnyéka.

Azok, akik gyakran látták, tudták, hogy a könnyűnek látszó életmódnak is, amelyben a néger sztár élt, vannak sötét órái.

Nevetett a Folies Bergéres fénytengerben uszó színpadán, nevetett az oltözőjében, ahol kifáradtan rogyott le egy fotelbe, nevetett a bárjában, a hová előadás után ment és ahol kivilágos kivirradtig mulatott az odacsődült előkelő vendégsereg.

Multak az évek. Josephine Baker megszerezte Páris. De lassan honvágya támadt. Anyjára gondolt, meg a testvéreire, akik igen egyszerű, mindennapi emberek voltak, akiknek ő küldött pénzt Sant Louis de Missouriba. És egyszerre csak elhatározta Josephine hogy hazamegy. Hiába figyelmeztették barátai, hogy ne menjen vissza Amerikába, ahol még ma is ismerik a fajkülönbségeit, amelyik a négert csak mint másodrendű

polgárt ismeri el.

— Hazamegyek — felelte kategorikusan Josephine. Nem

— Hazamegyek — felelte kategorikusan Josephine. —

Nem hoztam szegényt a házamra Európában. Biztosan örülni fognak nekem odaát is.

De mi az, mi történt? Ráfagyott a fehér mosoly a kávészínű arcocskára.

Bizony Amerikában nem az a fogadtatás várta Josephinet, amire a híres párisi sztár elkészült. A Harlem, ahová mint királynő akart bevonulni,

kifogadta, mint árulót.

A luxushotelekben nem adtak neki szobát — mert néger. A Broadway, ahol mint párisi csillag akart tündökölni, csak mint a többi néger revüszta-

rokkal egyenragu táncosnő volt hajlandó befogadni. Ott hon, Saint-Louisban avval fogadták, hogy elromlott, könnyelmű lett Párisban. Hiába mondta, hogy neki is volt férje, a Pepitó, azt felelték, hogy az nem volt herceg, mint ahogy azt Josephine hazudta nekik, se gazdag, talán még a híres férje se volt. Igaz, a délcég Pepitó csalódás volt életében.

Hamarosan újra hajóra szállt Josephine. Visszajött Európába. De itt mintha szintén kevesebb ünneplésre talált volna. Elfelejtették közben. Jöttek mások. Vissza kellett hódítani Páris. Sok mindent megpróbált, filmre játszott, chansonszínházban énekelt, operettszerepet vállalt.

Egyik sikerietlenség a másikat kergette.

Utolsó reménye a régi, kipróbált revüben volt. Visszament a Folies Bergéresbe. És csoda történt. Josephinenek megint sikere volt.

KIS LEANYOM...

Ebben az utolsó revüben Josephine egy lousaneai anyát játszik, kedvesen, meghatóan, aki aliató dalt énekel pöfföm kislányának. El-elcsukló hangon dalolja Josephine: „Ma petite fille de Louisane”...

Akkoriban sokszor kérdezték tőle:

— Josephine, mi van a szerelemmel. Azt mesélik férjhez megy?

— Csitt. — Mutatóujját szája elé tette és többet nem lehetett egy szót se kivenni belőle.

— Mondják meg mindenkinek, hogy eszem ágában sincs férjhez menni. Nem is volt soha.

Pár nappal később Crevecoeur-ben, 150 kilométerre Páristól. Mademoiselle Josephine Baker férjhezment Jean Lyon párisi nagykereskedőhöz.

Már mindenki tudta Párisban a nagy hirt. Csak Josephine nem. Legalább is úgy ci-

RUMBA-JEGY

SZELVENY

20

Kivágandó és összegyűjtendő

Kivágandó és összegyűjtendő

Aki a folyóiratilagosan megjelenő számokat összegyűjti, résztvesz a „Rumba” játékban

1937—1938. december—január

nált, mintha nem volna igaz. Már a felvirágzott anyakönyv hivatal kapujában állott, még készen várta a házassági levél a crevecoeur marien. Josephine még mindig tagadta, hogy férjhez megy.

— C'est pas vrai, c'est pas vrai, — hajtogatta a magy „petit nègre” francia nyelvén.

— Mademoiselle Josephine Baker, Saint-Louisból, akar-e hű és szófogadó felesége lenni Monsieur Jean Lyonnak?

Nagyot kacagott Josephine erre a kérdésre, amit a crevecoeur felkokárdázott polgármester tett fel neki és már a száján volt a szó, hogy nem igaz, ugyse igaz, amikor vőlegénye gyengéden oldalba lökte és figyelmeztette, hogy most az egyszer komolynak kell lennie.

— Igen — felelte hát Josephine, de látszott rajta, hogy még mindig nem hiszi, hogy ez a csinos, magas barna fiú, aki eljött érte, hogy

várurnót csináljon belőle az egyik legrégebb francia várkastélyban.

(mert Jean Lyon-nak vára is van a pénze mellett, egy régi családi vár Crevecoeur közelében), igazán elvette őt feleségül és most új életet lehet kezdeni, a mesebeli királynő életét, a mesebeli királyi oldalán.

A nagytőke új világháborút készít elő?

A berlini amerikai nagykövet nyilatkozata

Berlinből jelentik: Dod berlini amerikai nagykövet most tért vissza Washingtonba. A hajón Dod nyilatkozott a saját képviselői előtt. Nyilatkozata szerint a nagytőke a man-

pulációval nemhogy a biztonságot szilárdítaná meg, ellenkezőleg új világháborút készít elő, mert az egyes nemzeteket kiméretlen fegyverkezési ver-

senyre ösztökéli. Dod nyilatkozatát azzal fejezi be, hogy: „ugyalászik az emberiség igen keveset tanult az elmúlt világháboru borzalmaiból”.

Szerenádból gyilkosság

Makóról jelentik: Makón Gera Imre és Szabó Ferenc fiatal emberek éjszaka jókedvűen hazafelé tartottak, amikor eszükbe jutott, hogy szerénadot adnak Hévízi Mariskának, akibe Gera szerelmes volt. A szerénad alatt a lakásban gyufát gyújtottak annak jelekül,

hogy felébredtek. Gera azonban haragudott, mert nem három szál gyufát gyújtottak egymásután és arra következtetett, hogy a szerénadot nem fogadták szívesen. A két fiatal ember erre behatolt a házba, hogy a házbelleket kérdőre

vonja. Hévízi Pál, a leány bátyja fogadta őket, akivel rövid szóváltás után összeverekedtek. Gera bicskát rántott és azt márkolatig Hévízi szívébe döfte. A szerencsétlen fiatal ember meghalt. A két szerénadót letartóztatták.

Ami a milliomos piaciárusnő után maradt

Arverezik Schlézinger néni hagyatékát

Schlézinger néni tényképe 80 leiért kelt el -- de nem a rokonok vették meg

Nagyvárad, január 8.
Elször, másodszor, senki többet... harmadszor.

Schlézinger néni neve már ismerős az újságolvasó közönség előtt. Először akkor került bele a lapok krónikáiba, amikor Schlézinger néni 250.000 lejjel befutott. Legálább is ez így terjedt el az első időkben. Most már, a történeti hűség kedvéért elmondhatjuk, hogy pontosan hogyan történt az eset.

Az öreg zsugori asszony az egész megtakarított vagyonká-

ját — 250.000 lejt — a kályhájában őrizte. A bérlői, akik tudták erről, beállították hozzá és megkérték: fűtsön be náluk, mert meg szeretnék fürödni. Amikor az asszony kiment a szobából, hogy tüzet rakjon, akkor a 250.000 lejt kivették a kályhából, csak — vagy 15.000 lejt hagytak benn és azt felgyújtották. Amikor az asszony előkerült, azt mondták, hogy véletlenül felgyulladt a kályhában levő „papír” és elégett. Az öreg asszony jajveszékelné kezdett,

de a bérlői még ráijesztettek, hogy ha kiabál meggyúlhet a baja, mert pénzt elégetni „felségsértés” és jobb lesz, ha hallgat. Az asszony már hallgatott volna, azonban a rendőrségnek tudomására jutott a dolog nyomozni kezdett és megállapította, hogy a pénz nem égett el, hanem a bérlők ezzel a ravasz trükkel ellopták. A tetteseket el is fogták és az összeget néhány ezer lei hiányával visszajuttatták az öreg asszonynak.

Halála után is meglopták

Tavaly májusban ismét aktuális volt Schlézinger néni. Pár hónappal az előtt halt meg és

a halála után is meglopták.

Schlézinger néni ugyanis az utóbbi időben együtt lakott egy fiatalabb férfi rokonával, akit társává is fogadott. A társak között ugyanis gyakorta nézeteltérések keletkeztek és egy ízben Schlézinger néni hírlapilag is bejelentette, hogy az üzletéből kivált és érte semmiféle felelősséget nem vállal.

Később azonban megbékültek és ismét összekerültek és az öreg asszony halálát is jelentette be a temetés után ő zárta le a lakást.

Annál nagyobb volt az örökösök meglepetése, akik — mikor a közismerten jó anyagi viszonyok között élő rokonuk hagyatékának átvételére jelentkeztek az egész házban

5 lej készpénzt találtak.

Ezenkívül az egész lakás fel volt dülva, a még ott levő holmi szana-szét szórva, az értékebb tárgyak eltűntek.

Tekintve, hogy az öreg asszony igen takarékosan élt, érthetően, hogy a nem régen visszatért 200.000 lejből mindössze 5 lej maradt. Az öreg asszonynak értékes dolgai voltak és most minden hiányzott. Amikor a közjegyző a leltárt felvette összesen 20.000 lej értékű holmit talált.

Erre megkezdődött a harc az örökösök között. A hajdani társ követelte az örökség felét. A többi örökösök viszont azt vitatták, hogy neki nem jár már semmi, mert őt a már említett különválás alkalmával kifizette Schlézingerné. Ezen felül pedig követelik tőle az eltűnt holmikat, készpénzt éppen úgy mint

értéktárgyakat. Ebben az értelemben azután megindult a pereskedés minden irányban és még egyik ügyben sincs végleges döntés.

Döntés ugyan még nincs, addig azonban míg az ügyek eddig jutottak rengeteg költség merült fel. Ha alaposabban utánanéznék már nem is igen telik az egész örökségből és ezért elhatározták, hogy önkéntes árverésen dobra verik az egész megmaradt Schlézinger vagyont. Az árverést tegnap délután 4 órára tűzték ki Schlézinger néni hajdani Uzinei Electrica (Romer) utca 4. szám alatti lakásán.

A ház kívülről alacsony szinte érthetetlen, hogy Schlézinger néni lakásába mégis lépcsőn kell felmenni. Az árverés helyszíne a hálószobában van és az elég rendes, jól festett szoba most feldult hadszíntér képet mutatja. A szobában kedves falidisz ragadja az érkezőket:

Isten hozott.

Schlézinger néni, amikor kifüggesztette nem ilyen látogatókra gondolt. A hívogató szónak azonban meg van a hatása. Gyűlnek, gyűlnek szépen.

A szobában igen válogatott társaság gyűlt össze. Nehéz lenne disztíngválni. Amiben azonban mind megegyeznek: mindegyiken rajta van a kalap. Ez azután megadja az egyöntetűséget. Már sokan vannak, de még mindig szivárog. A kalapot a későbbben érkezők is mind a fejükön hagyják.

Természetesen akadnak nők is. Többen a rokonok közül, mások szomszédok, akik vénének is, ha akad valami „jutányos” vétel. A többséget azonban a „hiénák” adják ki. Ezek minden árverésen ott

vannak. A hangulatuk szinte percenként változik. Az egyik percben marakodnak a másokban már együtt vannak. — Szinte csodálatos azonban a szolidaritásuk, ha egy idegen nem hivatásos árverési hiéna próbál belekapcsolódni a vásárlásba.

Az árverés megkezdése előtt a placra kerülnek az árverésre szánt tárgyak. Nem sok az egész; két ágy, asztal, néhány szék, 12 párna, két lepedő és ékszerek. A smukknak külön érdeklődő tábor van. Nem csoda, van itt egy brass-tű, két gyűrű, egy fülbevaló és egy műfogsor. Két aranyfoggal...

Megkezdődik az árverés.

Az árverés kezdetét veszi. Előbb az ágyak kerülnek dobra, azután a gyertyatartók. A gyertyatartókat mustírlják. Szakértő szemmel. Meg is állapítják nagy komolyan: az ez. Bidermájer.

Az asztalra és a székre egy fiatal leány alkuszik. Ugy látszik a kelengyébe kell neki. Be is ígér 2050 lejt. A többiek ráhagyják. A leány azonban megijed: meggondoltam nem kell ennyiért. A hiénák rátámadnak:

— Az árat fel tetszett verni és most nem kell. Most már csak tessék vinni.

A divány árverése közben érkezik Grósz ur. Grósz ur nagy tekintélynek örvend. — Egyöntetűen üdvözik az árverelőket és a hiénákat: alászolgája Grósz ur. Megjött?

Már 2.350 lejnél tartanak. Nehezen megy tovább. Grósz ur a reménység. Oda is szól: Grósz ur? Grósz ur megfelel a beléje helyezett bizalomnak. Ráigér 50 lejt.

A családi képekre is rákerül a sor, a halottak emlékét meg-

örökítő táblával együtt. Csak nehezen kerülnek elő. A tömeg elégedetlen: miért dugják el? A következő percben azonban általános lesz a csend. Egy képet mutatnak: ez Schlézinger néni.

A képet a halottak emlékeztető megőrzítő táblával együtt idegen veszi meg. Most még sem mukkan egy rokon sem. A következő fételeknél folyton kiabálnak. A hivatásos hiénák fel is vannak habborodva:

— Ez nem árverés kére. Minek hívtak ide minket? Tartsák meg maguk között. Minek hirdetik meg a publikumnak? Még lenézően teszi hozzá:

— Hisz ez magánárverés.

PÁRNA ÉS DUNYHA

A legnagyobb érdeklődés a toll iránt mutatkozik. 9 nagy és 3 kis párna. Mint a nemz vadra felajzva, úgy csap rá a hiéna-had. Az első beigéri az 1200 lejt. Két perc múlva már 2500-nál tartanak. És még mindig tovább mennek. 3000 lejt. Nem elég 3700. Először, másodszor, senki többet? harmadszor Amikor azonban kiviszik a párnákat rájöttek, hogy túlértékelték a tollat. Nem ér annyit. Rövid ideig töprengenek, majd felháborodottan rontanak be: hol a dunyha?

Az ügyvédek csitítják őket: „dunyháról” szó sem volt.

Ök azonban előkerítik a „dunyhát” és most már egy párnát hiányolnak. Az ügyvédek szerint dunyháról nem volt szó, egy párna helyett kapnak dunyhát. Még jobban járnak.

A hiénáknak azonban nem lehet beszélni. Beleheccelték magukat, fel vannak habborodva: megfizették „duplámosan”, adják ki nekünk is rendesen. Vagy adjanak vissza 500 lejt. Az ügyvédek megmaradnak állításuk mellett és úgy ismétlik a varázsmondatot, mint Cato hajdan a szenátusban: dunyháról pedig szó sem volt.

Szóval azonban nem lehet lecsillapítani őket. Visszaadnak nekik 500 lejt. A hiénák lecsen desednek. Az egyik megpödrí: a bajuszát. Öszinteségi hangulatba esik:

— Nem tagadom, kérem úgy volt, ahogy az urak mondják. De, ráfizettünk volna.

Erre aztán szent a béke. Az árverést lehet folytatni. Folyvást. Folyvást. Még lehet kérem. A műfogsorra csak holnap kerül sor... (t. t.)

A munkanélküliség és a dolgozó nők

Németországban 1934-ben 10.556 dolgozó férfire 5031 dolgozó nő jutott.

Százalékban kifejezve 32,2 százalék.

Északamerika Egyesült Államokban 1930-ban 38.078 férfire 10.7552 nő jutott, azaz 28,2 százalék.

Franciaországban 1926-ban 8354 férfire 3651 nő jutott.

Angliában 1934-ben 7 millió 65.510 férfi dolgozott, azaz a népesség 70,6 százaléka, míg 3 millió 190.040 nő azaz 29,4 százalék.

Egy magyar hercegnő kétségbeesett harca a fiáért

Az elvált férj győzött a harcban. A hercegnő elkeseredésében egy dán lap riportereként Spanyolországba utazott

Budapest, jan. 8. A budapesti főúri társaságoktól néhány hete hiányzik egy ünnepeit szép asszony: herceg Odelschalchiné, gróf Andrássy Klára. — Mi történt? A társasági körök, ahol ez a kétségkívül érdekes asszony megfordult izgatta a probléma, miért költözött el végleg a hercegné Magyarországról. Az ilyenkor szokásos suttogás-laviná elindult.

A grófnő jelenleg a spanyol fronton tartózkodik.

mint egy dán lapvállalat ki-küldött tudósítója.

A hír nem meglepetés azok számára, akik közelebbről ismerték ezt a vállalkozó szellemű asszonyt. Társaságában mindig hangoztatta, hogy többre vágyik és az élete regénye segített is sorsa megváltoztatásán. Ertesztésünk a következő:

— Gróf Andrássy Klára a háború utáni években tűnt fel az előkelő társaságokban. A forradalmak alatt híre járt, hogy egy magas méltóságot viselő főúrral köt házasságot, de meglepetésszerűen az ugyan igen előkelő származású, de szerény és szorgalmas banktisztviselőhöz, herceg Odelschalchi Károlyhoz ment feleségül.

A házasság nem volt boldog, a fiatalok nem értették meg egymást és két évi házasság után megindult a válóper.

— Mind a ketten egy célért küzdöttek a bíróság előtt: a szép, okos gyermekért, Ottó Pál hercegért. A bíróság végül úgy döntött, hogy a fiú tizenegy éves koráig az édesanyjánál marad, azután pedig az apjához.

— Két évvel ezelőtti kezdődött az ünnepeit asszony kálváriája. Nővére, gróf Károlyi Mihályné, Andrássy Katinka Svájcban súlyosan megbetegedett és ekkor a hercegné, aki vizsgázott ápolónő, azonnal a nővére betegágya mellé tért. Odaadással ápolta a tüdő

beteg Katinka grófnőt, amíg a betegség őt is ágyának döntötte. Öt hónappal ezelőtt végre gyógyultan hagyhatta el a svájci szanatóriumot.

A hercegné első útja élete céljához, a tizenegyedik életévéhez közeledő Ottó Pál herceghez vezetett. Anya és gyermeke boldogan ölelték meg egymást. De a határidő tragikusan leledett, amikor a fiú

vissza kell adni az apjának a bíróság döntése szerint. Megindultak a tárgyalások a hercegné és a herceg között, akik mindketten körömszakadtukig harcoltak a gyermekért. Nem lehetett segíteni. Nemrég Ottó Pál herceg a kissvábhegyi villába költözött.

Ez a tény láthatóan letörte az anyát. Panaszkodott is a társaságának:

— Nem tudok úgy élni itt, Budapesten, hogy hetenként csak egyszer lássam a fiamat...

Két hónapja ennek. Azóta az arisztokrata társaságok kedvelt szépsége, Klára hercegné, végleg elköltözött Budapestről. Párisba utazott, ahol kitűnő összeköttetései révén sikerült szerződést kapnia a „Politiken” című nagy dán lapvállalattól, amely első riporteri feladatul a spanyol háború legveszedelmesebb pontjait, Teruel és Sagoragósát jelölte ki a riporterek hercegnének. Három napja utazott el Párisból...

Ezalatt Budapesten már arról beszéltek, hogy a vonzó egyéniségű hercegné újabb szenzációs házassággal lepi meg a világot. Pedig ez az igazság!

Hatvan család kezében van Amerika vagyona

Newyorkból jelentik: Az amerikai könyvpiac nagy eseménye Ferdinand Lundberg közgazdasági író könyve: — „America's Sixty Families”. — Azt bizonyítja, hogy 1937-re az igazi amerikai nagytőke mindössze

hatvan család kezében gyűlt össze.

Néhány évtizeddel a szakírók megállapítása szerint az amerikai nagytőke még többszáz család között oszlott meg. — Négy évvel ezelőtt Norman Thomas, a szocialista párt vezére írt könyvet a kérdésről. Ő kilencvenegy családról tudott. Ha Lundberg adatai feltétlenül helyesek, négy év alatt megint óriási lépéssel haladt előre a tőke-konzentráció. Lundberg a következőket írja könyve bevezetésében:

— Ma hatvan család kizárólagos és teljhatalmu birtokosa az Egyesült Államoknak. Rajtuk kívül van ugyan még kilencven igen gazdagnak mondható család, de a nemzeti vagyonnak az a része, a melyet ez a kilencven család tart a kezében, a hatvan család gazdasága mellett teljesen eltörpül. A hatvan család működésének iránya azt mutatja, hogy hamarosan el fogja nyelni a kilencven kevésbé gazdag családot. Ezt főleg annak köszönheti, hogy szorgalmasan követi a régi ausztriai jellegt, mely így szól: „Míg mások háborút viselnek, te, boldog Ausztria, házasodj!”

A hatvan család élén a Rockefellerek állanak.

2500 millió dollárba terjed ki a hatalmuk.

Utánuk következnek a Morgan bankház, Ford, a Harkness, a Mellon, a Vanderbilt, a Whitney, a Du-Pont és a Mc Cor-

mick család. A Krresge család, az öt és tizcentes áruházak ura kapta az utolsó, a hatvanadik helyet. A Woolworth család már nem is foglal helyet az igazi amerikai gazdagok között.

— Ez a hatvan család erőszakolta a nemzetre a szédületes spekulációt, — írja Lundberg —, mely megelőzte az 1929. évi válságot. A részvényeket felcsigázott árakon sózták rá a hiszékeny közönségre. Mikor az összeomlás bekövetkezett, nekik már nem voltak részvényeik és így a hatvan családot semmiféle veszteség nem érte. Sőt inkább nyertek, mert a mélyre zuhant értékpapírokat megint felvásárolták poton áron és

így a gyárak feltétlen urai lettek. Semmisse lenne örvendesebb a gondolkozó emberre nézve, mintha a kardcsörtető Rooseveltnél alatt a New Deal el tudta volna érni a célját és

letörhette volna a hatvan családot.

Sajnos, ezek meg sem érzik a hadjáratot, amelyet állítólag ellenük folytatnak, hanem megtalálva a New Deal gyengéit, ismét a nyeregben maradnak.

Lundberg főleg az adóbevallásokra alapozza megállapításait. De tekintetbe vette azokat az adatokat is, amelyeket bizalmasan szerzett meg a tőzsde révén.

Óriási arányokat öltött Amerikában a munkanélküliség

A washingtoni szenátus munkaügyi bizottsága ülést tartott, amelyen a munkanélküliség kérdésével foglalkoztak. — Az Egyesült Államok területén a munkanélküliek száma megközelíti a tizennégy milliót. A munkaügyi bizottság elnöke, Byrnes szenátor kijelentette, hogy a munkanélküliség — csak a vállalkozók tudnak segíteni. Kétségtelen — mondotta az elnök —, hogy a kedvező konjunktúra megszűnése okozta a nagy munkanélküliséget, azonban a tőke szerepe, még elősegítette a gazdasági helyzet csökkenését. Azok számára azután, akik nem jutottak elhelyezkedéshez, a kormány gondoskodik szükségmunkáról. A kormány tárgyalásokat folytat

majd a vállalkozókkal, a munkások megbízottaival, a súlyos helyzet enyhítése érdekében. leromlását. Ezért a vállalkozók hoz fordulnak majd, hogy szaporítsák munkásaik számát, hogy a munkanélküliek száma apadjon.

Makulatura

Részpapír nagy tételben is kapható

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața Mihai Viteazul 4. sz.

— Tanuljon iparművészetet, amivel mindenütt biztos megélhetést kap. Iványi Jenő műtermében, Str. Pasteur 47.

FLOREAL

krém és puder népszerűségének útjai:

1. A legfinomabb gyógyszeranyagokból készülnek
2. Érvényre juttatja az arc szépségét.
3. Az arcbőrre jótékony hatással van
4. A krém a bőrbe jól beszívódik
5. A Floreal puder jól tapad
6. Az illata nagyon kellemes
7. Nem feltűnő és mégis hat
8. Még jelentéktelen arcot is vonzóvá tesz
9. Az ára olcsó: krém tégléje 40 lei
10. A puder ára: 30, 50 és 90 lei

Főlerakat:

PAP Drogueria

Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 9.
Telefon 6-56. Naponta postai szétküldés.

Naposoldal

LADY és KOMORNYIK. Az angol előkelő társaságnak szenzációja van: Lady Flora Knollys férjhezment egy komornyikhoz. Első férje, Sir Henry Knollys, a norvég királyné ma gántikára volt. Lady Knollys a legelőkelőbb körökben mozgott és úgy a londoni, mint az oslói királyi udvaroknak egyik legkedvesebb tagjaként ismerték. Új férje, Arthur Barnados hosszú ideig steward volt egy hajón, később egy dúsgazdag amerikai nő szerződtette komornyikul. Lady Knollys az amerikai milliommósno estélyén ismerkedett meg a fiatal komornyikkal és alig néhány heti ismeretség után házasságot kötöttek.

SZOKATLAN VETÉLYTÁRS. Az angol valóbírók történetében példátlanul álló házasságtörési pert tárgyalta Atkinson bíró a newcastlei bíróság előtt Leonard Munt a feleségét azzal vádolta, hogy megcsalta őt. Megnevezte a csábítót is: a tulajdon édesapját. Munt olyan nyomós bizonyítékokkal szolgált az édesapja ellen, hogy a bíróság házasságtörés címen ki is mondta a vádlást.

AZ OKOS MOZIPARTNER. Takarékos és találékonyság a főerényei a szőke 20 éves stockholmi leánynak, Karin Malmborgnak, amint a következőkből is kiderül.

Karin estefelé sétálni indult kutyájával. Pár perc múlva találkozott vőlegényével, Axellel.

— Van kedved moziba jönni — kérdezte a fiu.

— Igen, de hová tegyük a kutyát?

— Vigyük haza taxit.

— Szó sincs róla, — még taxira is költeni!

A leány sokkal gyakorlatabb megoldást talált. Axel megfogta a kutyus poráját és bement a legközelebbi rendőrségre:

— Ezt a kutyát találtam kérem.

Mozit után Karin kereste fel a derék rendőrköt:

— Nem hozták be egy nagy fekete-fehér, ilyen meg ilyen kutyát?

Átvette a derék állatot s kifizette a becsületes megtalálónak járó 10 koronát. A pénzt Axel persze másnap reggel felvette és visszaadta.

LEGÉNYSZÖKTETÉS. Furcsa férfiszöktetési esetről számolnak be a beográdi lapok ismét. Dorcsics kereskedő Szerajevóban megismerkedett Hilda Lindsey gazdag amerikai hölgygel, aki akkoriban Jugoszláviában utazgatott. Az ismerettségből barátság, majd szerelem lett, a gáláns Dorcsics és a szép amerikai leány hetekig keftésben járták be a dalmát partvidékeket, a szerb hegyeket. Az elválás napja azonban közeledett és Miss Hilda felszólította udvarlóját, menjen vele Amerikába. A fiatalember nem akart Amerikába utazni, csak arra volt hajlandó, hogy Szapitbe, a ki-

Halálra ítélték egy rablógyilkost

30 liter áfonyáért meggyilkolt egy asszonyt

Bécsből jelentik: Ujabb halálos ítéletet hozott az innsbrucki esküdtszék. Eibel József 27 éves munkást ítélt halálra egy nagy kegyetlenséggel véghezvitt gyilkosság miatt, amelyet egy szerencsétlen áfonyaszedő asszonyon követett el. — Eibel hatalmas karóval támadt rá a mítsem sejtő asszonyra és többször fejbevágtta. Az ass-

zony eszméletlenül esett össze, mire gyilkosa a közeli patakhoz vonszolta és bedobta a vízbe. A tett után Eibel magával vitte a körülbelül 30 liter áfonyát, amit az asszony csaknem egész napi munkával szedett, míg a szerencsétlen véletlen össze nem hozta a gyilkossal.

A tárgyaláson megállapítást nyert, hogy az áldozat nem a

fejére kapott hatalmas ütéstől halt meg. Bár az ütés életveszélyes sebet ejtett, de nem abba halt bele. A szerencsétlen teremtés a patak vizébe fult, ahová gyilkosa beledobta. Az esküdtszék kötél általi halálra ítélte a gyilkos munkást, aki egykedvűen fogadta a halálos ítéletet.

Bájitallal akarták szétválasztani a szerelmeseket

Ungvárról jelentik: Különös ügyben folytat nyomozást a turjabisztrai csendőrség. Egyelőre még nem lehet megállapítani bűnügyről van-e szó, vagy csak a családok egymás közötti háborúsága szülte az esetet. Az előzmények a következők:

Mermelstein Mayer 26 éves jómódú turjabisztrai fiatalember családja ellenzése dacára feleségül vette szegénysorsu szerelmest. A család sehogysé tudott belenyugodni Mermelstein Mayer házasságába és minden alkalmat felhasználtak

arra, hogy ellenszenvüket ki-mutassák.

Pár nappal ezelőtt Petrisko Mihály turjabisztrai sofför megjelent a csendőrségen és elmondotta, hogy Mermelstein Mayer sógora, Klein Emilné, 100 koronát adott neki és megbízta, hogy egy üvegecske tartalmát, amiben ismeretlen folyadék volt, keverje Mermelstein Mayer italába. A sofför át is adta az ismeretlen folyadékot tartalmazó üveget a csendőrségnek.

Kocmanék csendőrpáncsnok utasítására Klein Emilnét elővezették és megkezdtek ki-

hallgatását. Az asszony először tagadni próbált, azután bevallotta, hogy tényleg felbérelte a soffört, de állítása szerint az üvegecskében bájital volt, — amellyel el akarta idegeníteni Mermelstein Mayer feleségétől.

Miután szőkes veszélye nem forog fenn a csendőrség mellett Klein Emilné letartóztatását s a folyadékot vegyvizsgálatai céljából felküldte a kassai vegytani intézetbe.

Az ügy fejleményei elé nagy érdeklődéssel tekint a Turja völgye lakossága.

Meglökték -- a vonat kerekei alá került

Súlyos szerencsétlenség a gilváci állomáson

Az utóbbi két hét alatt már a harmadik súlyos szerencsétlenség történt a vasutak szolgálatában levő alkalmazottakkal. Most egy szegény pályamunkás az újabb áldozat.

Toma Anton 36 éves vasuti pályamunkás, aki a gilváci állomáson teljesített szolgálatot, szerdán délután haza akart utazni, hogy a Vizkereszt ünnepe családjá körében töltsen el.

A Szatmár felől befutó személyvonatot egész sereg vasuti munkás várta Gilvácson. Még meg sem állt a vonat, amikor a munkások megrohanták a kocsikat, hogy helyet biztosítsanak maguknak. A nagy tumultusban valaki meglökte Toma Anton, aki a vasuti kocsi sikos lépcsőjén megcsuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy a mozgásban levő vonat kerekei mindkét lábát bokából levágták.

A szerencsétlenül járt vasuti munkást a legközelebbi vonatral beszállították a szatmári állomásra. Itt már a mentők vártak reá, akik beszállították az állami kórházba.

Az orvosok azonnal műtétet végeztek Toma Antonon, aki azonban még csütörtök reggel sem tért magához.

Állapota válságos.

Szánkóra ült és -- megölte a szíve

Braila, január 8. Különös haláleset történt Brailában. Iztig Dávid kereskedő a nagy hidegben szánkóra ült, hogy lakására hajtasson. Alig fog-

lalt helyet a szánkóban szív-szélhűdés érte. A lakás előtt már csak a kereskedő holttestét emelheték le a szánkóról.

Meggyilkoltak és kiraboltak egy péket

Leordeni, január 8. Hirt adtunk arról, hogy az elmúlt év december 8-án Ciulmita községben ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták Ion Simonescu péket. Az ismeretlen tettesek fél millió

lelt raboltak el. A rablás ügyben széleskörű vizsgálatot vezettek be. A nyomozás során jelentkezett egy férfi, aki azt vallotta, hogy nagyobb mennyiségű pénz felett többen osztozkodtak. Megállapították, hogy a pék gyilkosai a fővárosban bujkálnak. A rendőrség ebben az irányban folytatja a nyomozást s a tettesek kézrekerítésére már csak órák kérdése.

2 világszenzáció 1 pénzért a Tivoliban. Magyar felirat.

1 **Marokkó** Marlene Dietrich és Gary Cooper csodafilmje.

2 **Nem megyek az esküvőmre** Szenzációs vígjáték Jean Crawford-al.

kötőig kíséri a szép amerikai miss. A hajón azután Miss Hilda merész tette szánta el magát: valamilyen ürüggyel kabinjába csalta a fiatalembert, azután rázarta az ajtót. Már

már sikerült a különös férfiszöktetés, amikor az utolsó pillanatban megjelentek a hajón a szerajevói hatóságok emberei, akik tudomást szereztek a katonaköteles fiatalember uta-

zásáról. Így az utolsó pillanatban sikerült a jugoszláv hadsereg részére megmenteni Dorcsicsot, a szép amerikai miss pedig most egyedül hajózik Pittsburg felé.

IPAROS UJSÁG

Az iparosok sérelmei

Az új ipartörvény értelmében a kisiparosság a Munkakamara illetékessége alá tartozik és a kisiparosság érdekeit a Munkakamara iparos tagozata van hivatva megvédeni. Hogy néz ki azonban ez a védelem a valóságban. Az iparosok szakmai szervezetei nem egyszer fordultak már a Munkakamara iparos tagozatához, újabb és újabb memorandumokkal ostromolták, súlyosabbnál súlyosabb panaszokat tártak fel anélkül azonban, hogy hosszú hónapokon keresztül a Munkakamara érdemesnek tartotta volna legalább válaszolni az iparosság beadványaira, anélkül, hogy a Munkakamara legalább feleletre méltatta volna az iparosságot.

Természetes, hogy az ügyek ilyen elintézése elégedetlenséget vált ki az iparosok között és azt az összhangot, amely a törvény intenciói szerint a kamara iparos szekciója és az iparosság között kellene, hogy legyen, a legkevésbé sem termékenyíti meg.

Nem volt hiábavaló és alaptalan az iparosság agodalma, mikor a Kamarák felállítása még csak törvénytervezet tárgya volt. Meglátta már akkor az iparos, hogy olyan intézmény felállításáról van szó, amelyik az iparosság ügyeit fogja intézni, de — az iparosok nélkül, sőt ma már az iparosok meghallgatása nélkül is. Hibát követnek el az iparos tagozat vezetői — úgy véljük mi — hibát önmagukkal szemben és hibát az iparosokkal szemben, amikor nem keresik valamennyi iparos szakmai szervezettel a szorosabb kontaktus fentartását. Fokozottabb érdeklődés, a panaszok közelebbi megismerése kétségtelenül csak előrevinné az ügyeket.

Nem kétséges, hogy a Kamara iparos tagozatának vezetői is iparosok és ha iparosok ugyanugy át kell érezzék

az iparosság mai súlyos helyzetét, mint bármely másik iparos. A törvény intenciója minden bizonnyal ez is volt: az iparosság szakmai ügyeit saját maga, iparostársain keresztül intézze. A gyakorlat sajnos nem mindenben igazolja a törvény jósándékait. A törvény elgondolása csak írott malaszt marad, ha az illetékesek elszakítanak minden

kapcsolatot, vagy nem keresik ennek a kapcsolatnak a kiépítését, hogy ezen a kapcsolaton keresztül igazán és őszintén tudják szolgálni az iparosság és iparos testvérei érdekeit. Addig amíg ez meg nem történik az iparosság panasza csak pusztába kiáltott szó lesz és azok orvoslását komolyan nem is várhatjuk.

Női szabászati tanfolyam Váradon

E lap karácsonyi számában hirt adtunk arról, hogy az Oradea-i nőiszabók szindikátusa egy szabászati tanfolyam megrendezését határozta el. Erre vonatkozólag értesítjük mindazon nőiszabó iparosokat és iparosnőket, kik a tanfolyamon részt akarnak venni, a nagyszámu jelentkezésre való tekintettel a jelentkezési határidőt folyó hó 5-től, 15-ig bezárólag meghosszabbítjuk azonban akkor a jelentkezési határidőt végképen lezárjuk, annál is inkább, mert a tanfolyamot folyó hó 20-án feltétlenül meg kell kezdeni.

A megjelent cikkünkben már közöltük, hogy a tanítást Bukaresti állami szabászati technológia tanárai végzik, és a tanyagot a mai időknek megfelelő legmodernebb dolgok képezik. Varrónők részére külön francia-szabó és modell kiigazítások lesznek beiktatva.

A tanfolyam 4 hétig tart, személyenként 1.000 lei részvételi díjjal, melyből 500 lei a beiratkozáskor előre lefizetendő, akik január 15-ig az 500 lei előleget le nem fizetik a tanfolyamból kimaradottaknak tekintjük.

Miután a tanfolyamot államilag elismert iskola rendezi a résztvevők erről hivatalos bi-

zonyítványt kapnak, melyet a munkakamarai vizsgáztató bizottság tityelembé vesz.

Beiratkozni lehet este 7-től 9-ig a Kisiparos Liga Helyiségében Str. Avram Iancu 13. II. emelet nappal pedig a Str. Saguna 19. szám alatt, Fülöp Dániel szindikátusi titkárnál. Vezetőség.

Az Építőiparos Szövetség hírei

A szövetség újonnan megválasztott választmánya folyó hó 3-án tartotta első ülését. Fenesi László ügyvezető elnök a gyűlés megnyitása után kérésre szavakkal üdvözölte a megjelenteket és annak a reményének adott kifejezést, hogy az újonnan megválasztott választmány hathatósan fogja támogatni az elnökség munkáját. Programot ugyanmond nem adok azonban ígérjük, hogy a szövetség által rendezendő bál lezajlása után az otthon létesítése lesz a legelső dolga. Ha az otthon meg lesz valósítva mindazon kulturális programot, amelyet a Szövetség már régebben tervezett, de éppen a helyiség hiánya miatt nem tudott az eddigi vezetőség megvalósítani. Az otthon létesítését hatalmas lelkesedéssel tette magáévá a választmány és utasította az elnökséget, hogy ha meg felelő helyiség akad úgy azt azonnal vegye bérbe. E kérdéssel kapcsolatban többek felszólaltak és különböző célra vezető indítványokat tettek. Elhatározta a választmány, hogy minden választmányi ülést megelőzőleg a Szindikátusok elnökeivel külön értekezletet tart, hogy az esetleges kérdéseket vagy indítványokat előkészítve vihesse a választmány elé. Megválasztották az új fegyelmi vigalmi sajtó és kultur bizottságokat,

melyek azonnal megkezdik munkájukat.

A Szövetség és a Liga által közösen rendezendő román nyelv tanfolyam a Liga helyiségében Str. Avram Iancu 13. a napokban megkezdte működését. A tanfolyamot Patachi Liviu nyelvtanár vezeti. Beiratkozni lehet úgy az Építőiparosok Szövetsége, mint a Kisiparos Liga helyiségében.

Az össziparosság bálja

Már csak két hét választ el bennünket a várva várt eseménytől Oradea össziparosságának báljától. Nek ok nélkül a nagy várakozás, mert a Kisiparos Liga vigalmi bizottsága minden tőle felhathatót elkövet, hogy mindenki megkaphassa a maga szórakozását. A nagyszerű műkedvelő gárda már javában folytatja próbáit, hogy az előadás minél szebb és jobb legyen és hogy a szórakozni vágyó közönségnek minél tökéletesebbet nyújtson. Minden iparos és azok hozzátartozói a legteljesebb megelégedéssel fogják tapasztalni, hogy egy a vigalmi bizottság, mint a lelkes és agilis hölgy-gárda mindent elkövetett az igények kielégítése érdekében. A száztagú rendező-gárda gondoskodni fog arról, hogy az előrelátható nagy látogatások közepette is ez a bál éjszaka a rendezés tekintetében is kifogástalan legyen. Felkérünk mindenkit, aki tévedésből meghívott nem kapott volna és erre igényt tart, hogy ebeli szándékát a Kisiparos Liga hivatalában jelentse be.

A Kisiparos Liga hírei

Felhívjuk a férfiszabó iparosok vezetését, hogy folyó hó 10-én, azaz hétfőn este 8 órakor a Kisiparos Liga helyiségében (Str. Avram Iancu 13.) fontos értekezleten megjelenni sziveskedjenek.

Felhívjuk a kocsigyártó iparosokat, hogy folyó hó 9-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó szakmai gyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

Nőiszabók választmánya folyó hó 12-én este 8-kor ülést tart. Napirendre való fontossággal tekintettel kérjük a választmány minden tagját, hogy pontosan jelenjenek meg a Kisiparos Liga helyiségében.

Felkérjük a Kisiparos Liga vigalmi bizottságának tagjait, hogy folyó hó 10-én este 8 órakor fontos ülésen helyiségünkben megjelenni sziveskedjenek.

KÖNYVEK OLCSÓN PASZTOR

könyv és papírkereskedésben
Oradea, Piața M. Viteazul 4.

VANSITTART, a diplomata-költő

Az angol Foreign Office-nél egyetlen intézmény sem érdemli meg inkább a „világ-diplomácia centruma” nevet. Nem meglepő tehát, hogy egyetlen közéleti szereplő sem érdekli jelenleg jobban az angol közvéleményt, mint Sir Robert Vansittart személye. Inkább az a meglepő, hogy Vansittart, a Foreign Office állandó államtitkára csak most kerül az érdeklődés gyújtópontjába. Most, amikor távozik állásából.

Ez az állás — hivatalos nevén Permanent Under-Secretary — őrhelyeinek. A „világ-diplomácia centruma”-nak középpontja. Ezt az állást hagyja most el Vansittart. Körülbelül azt a pozíciót töltötte be hosszú ideig Angliában, — amit más államokban a külügyminiszter állandó helyettese. Mindenekelőtt az a szerepe, hogy biztosítsa a diplomáciai folytonosságot, — akkor is, ha külügyminiszter-váltás van, akkor is, ha új kormány jön. A Foreign Office állandó államtitkára mindig Nagy-Británia külpolitikailag legpontosabban informált közhivatalnok.

Vansittart résztvevett a külügyminiszter valamennyi döntő tanácskozásán kül- és belföldön egyaránt, de sohasem mondott semmiről véleményt, mindig a hivatalos álláspontot képviselte — tipikus angol diplomata, mosolytalan, hűvös, udvarias. Állását tökéletesen töltötte be. Megértette, hogy feladata: a Foreign Office, a British Empire megszeme-lyítése.

Talán azért nem foglalkozott soha sokat személyével a sajtó és a közvélemény, mert mindig hangsúlyozottan intézményt szimbolizált és nem akart kimagasló egyénisége lenni a diplomáciának. Éppen ezért a nagyközönség kissé hajlott arra, hogy „szürke eminenciá”-nak lássa — pedig nem volt az. Nem intrikus kulisszatitkos, hanem korrekt köztisztviselő, hallgató diplomata. „Szürke eminencia”-szerűnek tünteti őt fel a sajtó egy része most is, amikor hivatalváltásával, kitüntetésével és „felfelé bukásával” kapcsolatban „Vansittart-rejtély”-ről beszél.

Sir Robert egyénisége pedig olyan távol áll a „szürke eminenciákétól”, amilyen távol csak egy költő állhat. Mert Vansittart poéta, mint oly sok diplomata. Chateaubriendtól Paul Claudelig. Még pedig nem is elsősorban angol költő, hanem — francia. Franciául írta tizenhatéves korában első drámáját, amelyet elő is adtak a párisi Odeon-ban. Franciául írta legszebb verseit. Elsősorban ugyanis lírikus. Angol versköteté ezzel a szemérmes címmel jelent meg: Collected Works — Összegyűjtött Művek.

Éppen olyan szerény költő, milyen szerény diplomata.

Franciául írt, a francia kultúra rajongója. Éppen ezért gyanús az a beállítás, hogy német barát politikus. A hit nyilvánvalóan abból a valóságból keletkezett, hogy Vansittart a Foreign Office élén lehetőleg mindig azon volt, — hogy Nagy-Británia feladja a kontinentális eseményekkel szemben való elzárkózás politikáját és mindig a legkomolyabb érdeklődéssel fordult az európai átalakulások felé. Ez azonban legkevésbé sem jelent ma németbarátságot. Annál kevésbé nem, mert — mint mondtuk — Vansittart az angol szellem és az angol érdek demokratikus és szabadságellenes.

Vansittart, a legműveltebb angol diplomata, mindössze ötvenhétéves most, amikor megkapja a Bath-rend nagykeresztjét, ami t. kivüle csak egyetlen állami tiszviselőnek juttatott a király. Nem valószínű, hogy a kitüntetését és az évi 3000 font sterlinget végkielégítésének szánták. Mert az új állás, amit Vansittart számára létesítettek, nem jelent színekurát: az angol kormány diplomáciai főtanácsadója lett.

Sir Robert. Ezáltal a kontinentális politikában még az eddigénél is jelentősebb szerepet kap: elkíséri a külügyminisztert minden diplomáciai útjára. A Foreign Office-ban utódja Sir Alexander Cadogan — távolkeleti szakértő. Ami ugyancsak jelent valamit. Az angol diplomáciai gépezet csavarjait sohasem cserélgetik ok nélkül. Cadogan kínai nagykövet volt. Brit érdeket képviselt a Távol-Keleten. A Foreign Office-nak is ez most egyik főfeladata: megóvni a birodalom érdekeit a föld keleti viharsarkán.

De Anglia intenzívebbé teszi kontinentális politikáját. Ezt bizonyítja Vansittart új pozíciója. Ha figyelemmel kísérjük ezeket a szempontokat, már nem is olyan homályos az úgynevezett „Vansittart-rejtély”.

Több titokzatosságot fedezhetünk fel Sir Robert egyéniségében. Nem diplomáciai, inkább lélektani titokzatosságot. Mert titokzatosnak látszik, — hogyan lett a tizenhatéves franciás szellemű drámaíróból és lírai költőből jellegzetesen angol diplomata. És az is kisse paradox, hogy Vansittart, akinél angolabb angolt még nem látott a kódos Albion, balfi származású.

Megfagyott egy madarasi földműves

Most derült ki, hogy a napokig tartó rettenetes hidegnek Szatmármegyében emberáldozata is volt.

Az ügyészségre érkezett jelentés szerint tegnap reggel Madaras község határában, az országút mentén csonttárgyva holtan találták Mayer József 32 éves madarasi földművest.

A fiatal földműves szerdán az Erdődhegyenlakó rokonainál volt. Az esti órákban gyakorlatilag megfagyott.

log indult vissza Madarász községbe. A hosszú ut fáradalmaitól valószínűleg leült megpihenni az országút melletti kőre, ahol elfogta az álm és reggelre megfagyott.

A koldusszegény, megfagyott földmivest felesége és két gyermeke gyászolják.

Mayer József eltemetésére az ügyészség megadta az engedélyt.

Bécsi cukrászdában uzsonázott Göring porosz miniszterelnök

Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban igen nagy feltűnést keltett a Timesnek az a jelentése, amely szerint Göring porosz miniszterelnök a közelmúltban rangrejtve Bécsben tartózkodott. Göring miniszterelnök meglátogatta a történelmi muzeumot és egy cukrászdában uzsonnázott. Állítólag sokat sétált az osztrák főváros utcáin, de senki sem ismerte fel, ami a Times szerint azért is feltűnő, mert Göring igen népszerű ember Ausztriában.

Osztrák részről a feltűnő hírrel kapcsolatban megállapítják, hogy a Göring bécsi látogatásáról szóló jelentés megfelel a valóságnak, de ez a látogatás fél évvel ezelőtt történt. Abban az időben Göring csak

ugyan Bécsben tartózkodott, de ezt a nyilvánosság előtt titokban tartották.

IDEGES GYOMORBAJ

Gyomorgörcsök, hányinger, emésztésből származó ideges fejfájás és álmatlanság eseteiben a világhírű amerikai GASTRO D.-vel

ugy a belföldi, mint a bécsi, berlini stb. klinikákon hosszabb kísérletezés után a leg-szebb eredményeket érték el. Gastro D. kapható gyógyszer-tárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszer-tárában, Bukarest, Calea Victoriei 124.

— Regény — 32

A szerencsétlenség éjszaka történik, közelben, távolban senki, úgy, hogy a halottat csak másnap reggel találják meg. Ez november 21-én történt.

Négy hónappal később a fiatal Anstruther a tengerbe fullad. Vitorlázni ment és...

Lucia férje vállára tette a kezét.

— Igen, igen. Olvastam a ujságban. Azonban nem értem, nem tudom felfogni, — hogy ez a két szerencsétlenség, hogy függ össze Mrs. Hale Storford meggyilkolásával? A szerencsétlen teremtetést megölik és senki sem tudja, ki a tettes. Ez eléggé borzasztó, de nem szokatlan ugy-e? A gyanúsítottak közül ketten, akikről feltehető, hogy bűnösök voltak, baleset következtében elpusztulnak. De ilyen módon naponta százan és százan halnak meg! Rettenetes, tudom, de ahogy én látom... Anthony! Azt akarod mondani, hogy ők... hogy ők...

Nem tudta tovább mondani. A szó elhalt az ajkán és pillantása férje arcán kutatott. Anthony mosolygott.

— Nem tudom — mondta — Mondd meg te!

— Neked megint a „sors keze” jutott az eszedbe: A tragédiák láncolata. Vagyis az villant át az agyadon, hogy a nemezis utólért két gyilkost. Ugy-e, erre gondoltál. Ért nem...

Csönd lett, hosszú csönd... Lucia várakozott. Még mindig némaság... Az asszony hosszan nézte a Courier régi példányát, azután szorosan összecsavargatta az ujjai között. Mikor végre ránézett Anthonyra, a férfi kényelmesen pipázott. Lucia földre dobta a gyűrött ujságot és haragosan szólalt meg:

— Kiállhatatlan vagy... miért nem folytatod, mikor annyira érdekel?

A férfi kivette szájából a pipát és nevetett.

— Sajnálom, édes... Nincsen mondani valóm! Tudom, azt szereined, hogy mondom el a gondolataimat, de nem lehet. Elég régen vagyunk házasságban, hogy alaposan ismerj. Te azonban sohasem akartad megérteni, milyen csapongóak a gondolataim... Azért van, mert mindig ilyen bonyolult ügybe pottyanok bele. Ha valami össze-vissza esetem van, amelynek száz-felé cikáznak a szálai, azonnal megpróbálom rendezni a dolgokat. Így vagyok a gondolataimmal is: Ha már tulságosan nagy a rendetlenség, addig válogatom, sorakoztatom őket, amíg rendet teremtek. És csak azután tudom elmondani.

(Folyt. köv.)

Rádió műsor

VASARNAP

BUKAREST. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 8.55 Istentisztelet. 13.10 A Dinicu-zenekar hangversenye. Melynek szünetébe körülbelül 14.10 Hírek. 14.45 Vidám műsor. 18 Katona zene. 19.15 Táncclemezek. 21.20 Gramofonlemezek. 22 Hírek. 22.10 A Rádiózenekar hangversenyének folytatása. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: közlemények.

BUDAPEST I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. A szentbeszédet Leopold Antal dr. esztergomi kanonok mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. 13.20 Pontos időjelzés. — 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.10 „Világhíradó”. 15 Hanglemezek. 16 gazdának. 16.45 Zongoraszámok. 17.30 Előadás. 18 Jazz. 18.45 A fehér Ausztrália első évszázada”. 19.15 Magyar nótá est. 20.20 Tamási Áron elbeszélése. 20.50 Sporteredmények

HÉTFŐ

BUKAREST. 7.30 A reggeli műsor közvetítése. Majd hírek, felolvasás, viz- és időjárás jelentés. 13: Gramofon lemezek. 13.25 Sport hírek. 13.40: Gramofonlemezek. 14.15 Hírek. 14.30: Gramofonlemezek. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.15 Lemezek. 19 Időszzerű anyag. 19.15 Alexandrescu Eremia zongorázik. 19.30 Savagian Arax Liszt-dalokat énekel. 19.50 Felolvasás. 20.05 Rádiózenekar. 21.20 Felolvasás. 21.35 Csak Rádió-Románia: Lemezek. Csak Bukarest: Beethoven F-műll vonósnégyes. — 22.10 Helta Aida Strauss R. dalokat énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek külföldre németül és franciául.

BUDAPEST. 7.45 torna, gramofon. 11: Hírek, felolvasás. 12.10 Bizjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13.00 Zongoraszámok. 13.30 Hírek. 13.50 Hegedűszámok. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Rendőrszenekar. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diák-felóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Az ikrek” elbeszélés. 18.25 18.25 Cigányzene. 19.25 Előadás. 19.45 Jazz. 20.30 Előadás. 21 A Filharmoniai Társaság hangversenyének ismertetése. 21.10 A Filharmoniai Társaság hangversenyének közvetítése az Operaházból. 21.55 Hírek. 23 Időjárásjelentés. Majd: Hanglemezek. 24 Hírek német nyelven. 24.05 Jazz. 1.05 Hírek.

Veszek

Ócska ólmo!

Cim a kiadóban

Nincs megegyezés a franciaországi sztrájkokban

Chautemps intervenciói nem vezettek eredményre

Párisból jelentik: A franciaországi sztrájkmozgalom még mindig nem ért véget. Chautemps francia miniszterelnök döntőbírósi eljárása csődöt

mondott s ez nem elégítette ki sem a munkásokat sem pedig a munkaadókat. A sztrájk ennek alapján a Goodrich-gyárban tart tovább.

A „Petit Parisien” szerint a munkásság körében az az óhaj él, hogy a fennálló ellenfelet minél előbb küszöböljék ki.

A sztrájkoló munkások megszállták a borpincét

Páris, jan. 8. A franciaországi sztrájk ügyében az a vélemény alakult ki, hogy a kormány erélytelensége folytán mérgesedett el. Egy újabb jelentés szerint az egyik borvi-

déken a sztrájkoló pezsgőgyári munkások megszállták egy borpincét.

Franciaországban a munkanélküliek száma 370 ezer.

Páris, jan. 8. A francia munkaügyi hivatal kimutatása szerint a munkanélküliek száma Franciaországban 370 ezer főre emelkedett.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Róna fényképésznél
smét megkezdte a nagy árkedvezmény!

6 drb műveszi levél **80 lei**
lap csak
ugyanaz, am a kirakataimban látható. Kérem, ne hagyják magukat félrevezetni a konkurenciától.
Str. A exandri **4.**

ÁLLÁS

Osorheiu és fughiu községek (Oradea mellett) részére megbízható laparust keresünk jó keresettel. Jelenkezni a kiadóhivatalban.

Saját műhellyel bíró lakatos nak akkord-munkát vidékre is kiadnák. Berkovits, Oradea Str Xenopol No. 5/a. 5357

Házaspár gyermektelen mindenes főzőnőnek és kocsinak felvétetik Brătianu (Szaniszló) utca 59. 74

Egy tejkihordót keresek. — Goldfeder, Nicu Filipescu 21. 71

Ügyes bejárónőt a délelőtti órákra keresek. Boros, Str. Ciorogariu No. 21. 69

Keresek kéttágu családhoz megbízható, középkorú mindent jó bizonyítványokkal. Jelentkezés 9—11-ig, 3—5-ig és 8—9-ig. Dr. Edelmann Menyhértné, Str. Vlahuța (Sz. János utca) 23. 49

Jó jövedelemmel megbízható ügyes laparustókat felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Megbízható bejárónőt keres. Gavra u. 6. volt Gázgyártelep. 75.

VÉTEL-ELADÁS

Eladó két szoba, konyhás ház. Köblös-telep Constantinescu utca 24. 70

Hideg földben termelt, tehát nem melegegyben, vagy pincében csirázott **UJ BURGO-NYA** nagyban és kicsinyben kapható Nagyvárad, Str. Fran ceza (Francia-sor) 12. Naponta délelőtt 10 óráig. Kellően elkészítve nagyon táplálól. A természetből mintát kapott a váradi állami vegyvizsgáló hivatal is. Az általa kiadott 1432—937. sz. bizonyítvány szerint úgy külsőleg, mint belsőleg teljesen egészséges.

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a egolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

LAKÁS

Kiadó egy magánház kerttel, Iosia-telep 57. ucca 61. szám. 72

Szépén bútorozott nagy szoba, konyha, előszoba 800 leiért kiadó. Glaterné, Take Ionescu 31. II. udvar. 73

KÜLÖNFÉLE

Ford és Hanomag traktorok, téglák és cserépresek, esztergapadok, szállagfűrészek, 60 HP. Diesel 16—20 HP. petroleum-motorok, egy községi tűzfecskendő, 4-6 HP cséplőgarnitúrák, hengerek, malmi gépek, rovátkáló és csiszológép, 120 és 200 HP stabil gépek, szabadalmazott herefejtő készülékek kaphatók: Desider Friedrich, Timișoara IV. Str. Vespasian 4.

2 üzlethelyiség, modern, új, azonnal kiadó. Str. Maniu 86. 76

Multat, jelent, jövőt mondog 20 leiért és bármilyen bajában segíteni tudok. Str. Moldova 58-a Oradea. 5099

Anglia és az USA új csatahajókat épít

London, jan. 8. Az angol admirális és az amerikai tengerügyi hivatal elhatározták tengeri flottájuk kiépítését. — Ugy hírlik, hogy Anglia és Amerika több 46 ezer tonnás űrtartalmu csatahajó építését kezdik meg, miután Japán már épít hasonló űrtartalmu hadihajókat.

106 éves korában halt meg a Bánát legöregebb embere

Temesvár, jan. 8. Mitruț Vasilie gazda, Sarafalva községben százhat esztendősen korában meghalt. Az elhunyt a Bánát legöregebb embere volt. Mitruț gazda világéletében szerette a szeszes italt és a dohányt s mindkét élvezeti cikkből nagymennyiséget fogyasztott.

Felbujtásért letartóztatták a székesfehérvári áldozat öccsét

Székesfehérvár, jan. 8. December 30-án Arany Gyula állásnélküli kereskedősegéd megfojtotta és kirabolta a néhai Csapódi közjegyző 47 éves leányát, Csapódi Erzsébetet. — Arany a rendőrségen azt vallotta, hogy az áldozat öccse, Csapódi Sándor bujtotta fel a gyilkosságra és meg is egyeztet a felbujtóval abban, hogy Budapesten találkoznak s megosztotnak azon a pénzen, amit az áldozat lakásában reméltek megtalálni. Arany azonban idegességében nem jött nyomára a lakásban elrejtett ötezer pengőnek s mindössze két száz pengőt tudott elrabolni a gyilkosság után. A rendőrség pénteken Csapódi Sándort is őrizetbe vette.

NYOMATOTT PÁSZTOR ED
CÉGNÉL ORADEA